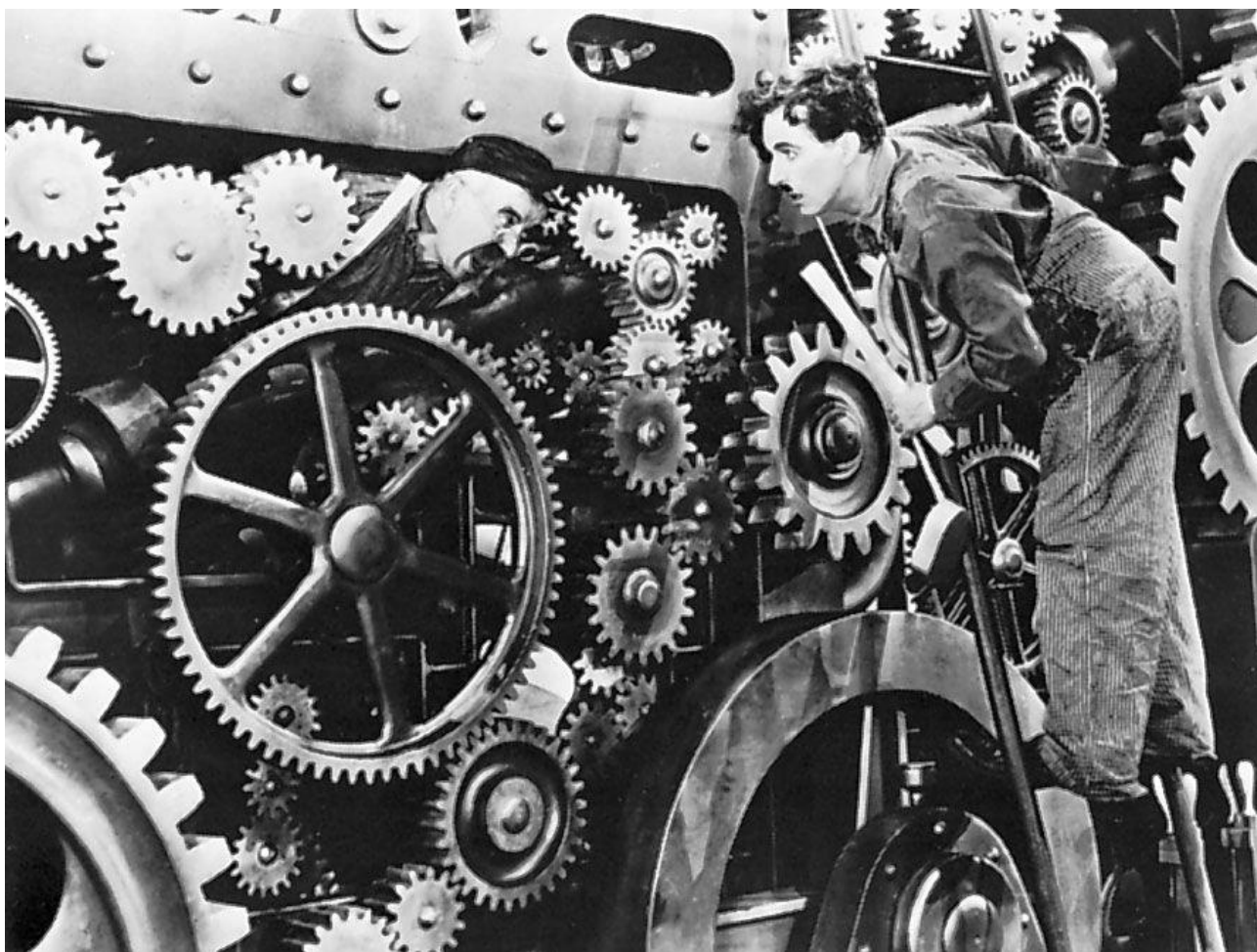

Rekenkamercommissie Gooise Meren

Jaarverslag 2021

Maart 2022

De Rekenkamercommissie Gooise Meren is een onafhankelijk orgaan dat op 1 juni 2016 door de gemeenteraad van Gooise Meren is ingesteld.

Door middel van gerichte onderzoeken levert de Rekenkamercommissie een bijdrage aan het bevorderen van de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid van de gemeente.

Samenstelling:

Anton Barske (voorzitter)

Marije van Dodeweerd

Wilfred Goedmakers

Wouter Zijlman

Mark van Dongen (secretaris)

Contactgegevens

Gemeentehuis Gooise Meren

Brinklaan 35

1404 EP Bussum

Telefoon: 06 5427 4524

Email: rekenkamer@gooisemeren.nl

<https://bestuur.gooisemeren.nl/bestuur/Rekenkamercommissie.html>

De Rekenkamercommissie Gooise Meren is aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR)

Voorwoord

De eerste pagina van dit Jaarverslag over het jaar 2021 van de Rekenkamercommissie van de gemeente Gooise Meren vertoont een scène uit de film *Modern Times*, waarin Charlie Chaplin wanhopig probeert om een persoon te bevrijden uit de raderen van een duivels mechaniek. Dit beeld geeft het werk van een Rekenkamercommissie treffend weer; het doen van onderzoek in een steeds complexer wordende samenleving – ook op lokaal niveau – waarbij de gemeente onder meer wordt beoordeeld op het vermogen om de burger te behoeden voor een situatie als in het beeld uit *Modern Times*.

Het verslagjaar 2021 kenmerkte zich net als het jaar 2020 door de grote invloed van de COVID-19 pandemie op het werk van de lokale overheid. Daarop vormde het werk van de Rekenkamercommissie geen uitzondering. Zowel interne vergaderingen als de uitgevoerde onderzoeken kenden een hoog digitaal gehalte; *Modern Times* in optima forma! Het is verbazingwekkend hoe snel het mogelijk is geweest om ons aan de nieuwe omstandigheden aan te passen. Hoewel het aantal onderzoeken iets lager lag dan voor de pandemie, ben ik ervan overtuigd dat de kwaliteit van de onderzoeken niet heeft geleden onder deze bijzondere omstandigheden. Toch ben ik blij dat thans – bij het schrijven van dit voorwoord – de mogelijkheid van het 'elkaar ontmoeten' weer optimaal bestaat. Met name de discussies over nieuwe onderzoeken, nieuwe invalshoeken en meer in het algemeen de gesprekken over hoe wij de Rekenkamercommissie ook in de toekomst relevant willen laten zijn, en daarnaast de contacten met de raadsleden, zijn gebaat bij een fysieke vergadersetting.

Wij hopen met het uitbrengen van dit Jaarverslag, maar vooral door de door onze onderzoeken bij te kunnen dragen aan de verbetering van de kwaliteit van het gemeentelijk beleid, de dienstverlening en bovenal aan de verbetering van de rol die de raad hierin heeft. Op deze doelstelling kunt u ons ten allen tijde aanspreken.

Anton Barske, voorzitter Rekenkamercommissie

1. Inleiding

Bij het woord Rekenkamer en Rekenkamercommissie heeft men doorgaans vooral een associatie met mensen die vooral rekenen, getallen controleren, kijken of de financiën wel in orde zijn. Dat is niet zo. Het is vooral de taak van de accountant om jaarlijkse de financiën van een gemeente te controleren.

Een Rekenkamer(commissie) draait niet zozeer om rekenen, maar om rekenschap af te leggen. Een gemeente heeft beleid op allerlei terreinen, wil doelen bereiken. De Rekenkamercommissie onderzoekt of dat beleid wel goed wordt uitgevoerd. De Rekenkamercommissie staat in dienst van de gemeenteraad. Het doel van de Rekenkamercommissie is om de gemeenteraad bij te staan en om het inzicht van het functioneren van de gemeente voor de raadsleden te verdiepen. Formeel heeft de Rekenkamercommissie het doel om de doelmatigheid, de rechtmatigheid en de doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid te onderzoeken.

De Rekenkamercommissie kan in volledige onafhankelijkheid zijn werk doen. Een onafhankelijkheid die in de wet is vastgelegd. De leden van de commissie worden benoemd door de gemeenteraad, maar de onafhankelijkheid bij het functioneren is bij wet vastgelegd.

Bij elke onderzoek checkt de rekenkamercommissie in een 'ambtelijk wederhoor' of de feiten en interviews die voor het onderzoek zijn gehouden wel correct zijn weergegeven. Het college van B&W krijgt altijd de gelegenheid in een 'bestuurlijk wederhoor' om hun visie te geven op het onderzoek. De rekenkamercommissie constateert een tendens dat die termijnen voor het ambtelijk en bestuurlijk wederhoor regelmatig worden overschreden. Hierover wil de Rekenkamercommissie binnenkort in gesprek gaan met het bestuur van Gooise Meren.

2. Onderzoeken

Alle onderzoeken zijn te bekijken op:

<https://bestuur.gooisemeren.nl/gemeenteraad/rekenkamercommissie/>

In 2021 heeft de Rekenkamercommissie één onderzoek afgerond en is gestart met twee nieuwe onderzoeken.

Buurt- en Burgerparticipatie in Gooise Meren (2021)

Raadsleden van de gemeente Gooise Meren hebben de Rekenkamercommissie meerdere malen laten weten behoefte te hebben aan een onderzoek naar het beleid van de gemeente op het gebied van burgerparticipatie. Het huidige college heeft ook hoge ambities als het gaat om burgerparticipatie en daarmee is dit een van de kernpunten van het huidige beleid. De Rekenkamercommissie van de gemeente Gooise Meren heeft daarom onderzoek laten doen naar de burgerparticipatie, met een focus op de participatie in de buurten en kernen van de gemeente.

Onderzoeksvraag

De centrale vraag van het onderzoek was: maakt de gemeente Gooise Meren de ambities rondom structurele burgerparticipatie waar?

Hoewel de nadruk in het onderzoek ligt op de structurele participatie in buurten van de gemeente, door bewonersplatforms, is burgerparticipatie in de praktijk natuurlijk breder en veelzijdiger. In het onderzoek is daarom wel kennisgenomen van de uitgangspunten van de gemeente rond burgerparticipatie in de brede zin van het woord, maar het onderzoek naar praktijkervaringen heeft zich beperkt tot de participatie in de bewonersplatforms.

De focus van het onderzoek ligt op 2019 en 2020. Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van PBLQ. De leden van de Rekenkamercommissie zijn intensief betrokken geweest bij de opzet, uitwerking en uitvoering van het onderzoek.

Gedurende het onderzoek stuurde het College de nota 'Samenspel' naar de raad. Deze nota beschrijft hoe de gemeente en de verschillende bewonersplatforms met elkaar zullen omgaan. De meningen over dit beleidsdocument kwamen ook tijdens onze gesprekken met de bewonersplatforms uitgebreid op tafel. Zoals elk rekenkameronderzoek, laat dit onderzoek ook zien dat de gemeente Gooise Meren een aantal verbeteringen kan doorvoeren in de eigen uitvoering. Die gaan over het verder uitwerken van interne processen, heldere communicatie over wat inwoners kunnen en mogen verwachten rondom participatie en het opstellen van een kader voor participatieprocessen waar projectontwikkelaars zich aan moeten houden.

Resultaat

De belangrijkste aanbevelingen in dit onderzoek gaan over het samenspel tussen de gemeente en de bewonersplatforms. En dan niet over het formele samenspel dat is uitgeschreven in het beleidsdocument dat is behandeld in de raad, maar over de manier waarop de gemeente en de bewonersplatforms naar elkaar kijken, wat ze van elkaar verwachten en hoe zich dat vertaalt in de omgang met elkaar.

De Rekenkamercommissie zag bij de gemeente veel ontwikkeldrang en energie om nieuwe initiatieven uit de samenleving te kunnen ondersteunen, om jongeren te betrekken en om samen met inwoners te werken aan onderwerpen als duurzaamheid en sociale cohesie. Hoewel dat voor sommige bewonersplatforms interessant kan zijn, ligt de interesse en dus de focus van de meeste platforms toch op de ruimtelijke omgeving en de veiligheid in de buurten en kernen. Zij willen onveilige verkeerssituaties aankaarten, meedenken over het groenonderhoud en een stem hebben bij woningbouwprojecten in hun buurt.

De Rekenkamercommissie adviseert de gemeente om de bewonersplatforms te nemen zoals ze zijn, ze als een belangrijk kanaal te koesteren om inwoners bij de gemeente te betrekken en te accepteren dat de focus van de bewonersplatforms over het algemeen ligt op het ruimtelijk domein. In haar reactie op het onderzoek, stelt het College dat zij deze aanbevelingen ter harte zal nemen.

In het onderzoek doen wij ook aanbevelingen voor de gemeenteraad en de bewonersplatforms. We adviseren de gemeenteraadsleden om in de eigen fractie de verhouding tussen raad en platforms te bespreken; waar kunnen zij elkaar aanvullen en waar ligt de scheiding. De gemeenteraad kan voor haar volksvertegenwoordigende rol meer gebruik maken van signalen vanuit de platforms. De signalen vanuit platforms over wensen en zorgen van inwoners en ondernemers zijn waardevol, ook als de signalen niet iedereen vertegenwoordigen. Een diversiteit aan signalen helpt de raad om tot een eigen beredeneerde afweging te komen.

Raadsvergadering

Het onderzoek zelf verliep goed. Hoewel het coronatijd was wist het onderzoeksbureau ook goed de bewoners te bereiken, ondanks dat het digitale bijeenkomsten waren. Het onderzoek en de interviews werden vooral in het begin van het jaar gehouden.

In september werd het rapport Buurt- en burgerparticipatie behandeld op de Politieke Avond van de gemeenteraad. Raadsleden misten daar de inbreng van bewoners. Om ook het gesprek aan te kunnen gaan met de bewoners en buurtplatforms, die actief hadden geparticipeerd in het onderzoek werd besloten een tweede Politieke Avond te houden op 13 oktober. Hier waren de bewonersplatforms goed vertegenwoordigd.

Op 3 november 2021 werd het rapport behandeld in de meningsvormende raad en op 24 november werd bij de stemmingen het rapport en de aanbevelingen van de RKC overgenomen door de gemeenteraad.

Datalek

Gedurende het onderzoek bleek dat een verslag van de gesprekken met een bewonersplatform was gebruikt door een projectontwikkelaar om de mensen van het platform te benaderen. Hierop is een onderzoek uitgevoerd naar een datalek. Dit heeft niet geleid tot een aangifte.

3. Lopend onderzoek

Omdat het onderzoek over burgerparticipatie meer tijd kostte door het langdurige proces van behandeling is de RKC tegelijkertijd begonnen aan twee andere onderzoeken.

3a Onderzoek effectiviteit woonbeleid

Diverse keren heeft de Rekenkamercommissie Gooise Meren vragen en opmerkingen gehad van raadsleden en fracties over het woningbeleid van de gemeente. Hierbij ging het vooral om de verdeling van woningen van duur tot sociale huur.

De gemeente heeft een eigen woonvisie. Maar deze is op zijn beurt gekoppeld aan de Woonvisie van de regio Gooi en Vechtstreek. Daarnaast wordt de gemeenteraad onder meer geïnformeerd middels prestatieafspraken.

Hierbij is het voor de raadsleden vaak niet altijd even duidelijk wat voor invloed zij als raad hebben op het woningbeleid. Hoe kunnen zij het beleid uit de verf laten komen tegenover de grote spelers op de markt, woningcorporaties en projectontwikkelaars.

Kortom: hoe kan de gemeenteraad grip krijgen op het woonbeleid.

Onderzoeksvragen

Voor dit onderzoek wil de RKC eerst kijken welke doelen de gemeente zich precies stelt, op welke uitgangspunten die gebaseerd zijn en hoe die zijn gerelateerd aan wet- en regelgeving en aan de lokale situatie.

Daarnaast wil de RKC kijken welke instrumenten de gemeente heeft om die doelen te bereiken en of zij die instrumenten goed inzet. En vooral ook of de gemeente zicht heeft op de effectiviteit van het beleid, hoe zij hierover aan de gemeenteraad rapporteert en of tussentijds de gemeente de mogelijkheid benut om het beleid bij te sturen en wat de opgaven voor de toekomst zijn.

Na een offerte werd het bureau Companen uitgekozen om dit onderzoek uit te gaan voeren. Dit onderzoek werd uitgevoerd in het najaar van 2021. In december werd het rapport verstuurd voor ambtelijk wederhoor. Op 25 januari 2022 werd het rapport met de aanbevelingen verstuurd voor bestuurlijk wederhoor. Bij het schrijven van dit jaarverslag (half maart 2022) wordt nog gewacht op een reactie van het bestuur.

3b Effectiviteit Jeugdbeleid

In 2020 heeft de Rekenkamercommissie een quick scan uitgevoerd naar de Jeugdzorg. Aanvullend op het onderzoeksrapport van deze quick scan, heeft de Rekenkamercommissie een aantal opmerkingen onder de aandacht van de raad gebracht.

Het doel van het onderzoek is om de raad, aanvullend op de meer financiële sturing, handvaten te geven om te sturen op de inhoud en de kwaliteit van de Jeugdzorg.

Het onderzoek richt zich niet alleen op de aanbieders, maar op het gehele veld van aanbieders, gemeente en gemeenteraad. Centrale vraag is dan hoe, in dit brede veld, de processen zijn ingericht om de inhoud en de kwaliteit van de zorg te bepalen, te monitoren en te beoordelen. Daarvoor onderscheiden we processen bij de aanbieders, bij het college/de organisatie en bij de raad; bij elk van deze processen zijn vragen geformuleerd.

Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag is: "Hoe zijn de processen, in het brede veld van de jeugdzorg in de gemeente Gooise Meren, ingericht en zijn deze zo ingericht dat het mogelijk is om de inhoud en de kwaliteit van de zorg te bepalen, te monitoren en te beoordelen."

Deze centrale vraag wordt in uitgewerkt naar de drie processen:

- Processen van de raad
- Processen van college en ambtelijke organisatie
- Processen van aanbieders

In november 2021 heeft de RKC een drietal bureaus aangeschreven voor het maken van een offerte voor dit onderzoek. Na offertegesprekken heeft de RKC gekozen voor het bureau B&A-groep.

Het onderzoek is in januari 2022 van start gegaan en zal voor de zomervakantie worden afgerond.

4. Onderwerpkeuze

De Rekenkamercommissie hanteert als uitgangspunt dat toekomstige onderzoeken zoveel mogelijk gespreid worden over de verschillende onderdelen en aandachtsgebieden van de gemeente. In principe wil de Rekenkamercommissie geen incident-gestuurde onderzoeken. Ook wordt er rekening mee gehouden hoeveel impact het onderzoek heeft, bijvoorbeeld door te kijken naar de hoeveelheid inwoners die bij een onderwerp betrokken is. Een extra pluspunt is als de raad bij een onderwerp leergierig is om er iets mee te doen.

De Rekenkamercommissie komt na elk onderzoek met een aantal aanbevelingen voor de gemeenteraad hoe het beleid van de gemeente te versterken en te verbeteren.

Het voornemen is om als een onderzoek is afgerond na een bepaalde periode te onderzoeken of het onderzoek effect heeft gehad: of de gemeente iets met de aanbevelingen gedaan heeft.

De Rekenkamercommissie heeft een groslijst samengesteld van onderwerpen die eventueel in aanmerking komen voor toekomstig onderzoek.

Om tot onderwerpen voor de groslijst te komen zijn gesprekken gevoerd met de verschillende fracties die in de raad vertegenwoordigd zijn.

Ook in de toekomst zal de Rekenkamercommissie met een zekere regelmaat afspraken maken met de fracties van de gemeenteraad om te brainstormen over eventuele ideeën voor toekomstige onderzoeken. Op de website van de Rekenkamercommissie wordt benadrukt dat bewoners van de gemeente altijd met ideeën kunnen komen voor eventuele onderzoeken. Uiteindelijk bepaalt de Rekenkamercommissie zelf welke onderwerpen zij uitvoert.

5. Rekenkamers en Rekenkamercommissies in de regio

In de regio Gooi en Vechtstreek worden veel gemeentelijke taken en projecten gedaan in samenwerking met andere gemeenten in het Gooi.

De Rekenkamercommissie Gooise Meren streeft ernaar een goede communicatie te onderhouden met andere Rekenkamers en Rekenkamercommissies in de regio. Bij onderwerpen die zich daartoe lenen kan gekeken worden of die in samenwerking met andere rekenkamer(commissies) gedaan kan worden.

Sinds 1 januari 2020 bestaat de Rekenkamer van Weesp niet langer, omdat deze gemeente is opgeheven en gevoegd bij de gemeente Amsterdam.

In 2021 is wegens corona de Regiokring digitaal bij elkaar gekomen.

Er is hier besloten om te bekijken of er een gezamenlijk onderzoek van de afvalinzameling door de GAD kan worden uitgevoerd. De RKC van Gooise Meren zal hiervoor een aanzet geven. In het voorjaar van 2022 zal besloten worden of dit onderzoek daadwerkelijk uitgevoerd zal worden.

6. Communicatie

De Rekenkamercommissie Gooise meren heeft een eigen pagina op de bestuurlijke website van de gemeente Gooise Meren: <https://bestuur.gooisemeren.nl/bestuur/Rekenkamercommissie.html>

Verder wil de Rekenkamercommissie jaarlijks een gesprek hebben met de diverse fracties, waarbij de Rekenkamercommissie op alle vragen in wil gaan, maar vooral ook de raadsleden vraagt naar ideeën voor eventuele onderzoeken. De Rekenkamercommissie staat met nadruk ook open voor suggesties voor onderzoek van inwoners van de gemeente.

Daarnaast zal de Rekenkamercommissie jaarlijks met vertegenwoordigers van de raad een gesprek willen hebben over het functioneren van de Rekenkamercommissie.

De plaatselijke pers wordt op de hoogte gehouden van de resultaten en aanbevelingen van de onderzoeken middels persberichten.

7. Financieel overzicht

Omschrijving	Begroot 2021	Werkelijk 2021
Uitbesteed werk	59.100	34.140
Representatiekosten	5.200	-
Loon- en reiskosten	21.500,00	21.251,20
Totaal	85.800,00	55.391,20

In 2021 waren er alleen de loonkosten en reiskosten en het uitbesteed werk aan onderzoeksbureaus. Wegens corona waren er geen zaken die onder representatiekosten vielen.

8. Samenstelling

De Rekenkamercommissie bestaat (van links naar rechts):

Mark van Dongen (ambtelijk secretaris)

Wilfred Goedmakers

Anton Barske (voorzitter)

Wouter Zijlman

Marije van Dodeweerd

De leden van de Rekenkamercommissie worden voor vier jaar benoemd. Elke twee jaar worden twee van de leden van de commissie vervangen, of wordt hun aanstelling verlengd. De aanstellingsperiode van de leden kan maar één keer verlengd worden. De aanstelling van Anton Barske en Marije van Dodeweerd loopt tot 1 juni 2024, die van Wouter Zijlman tot 1 juni 2023 en die van Wilfred Goedmakers tot 1 juni 2026.